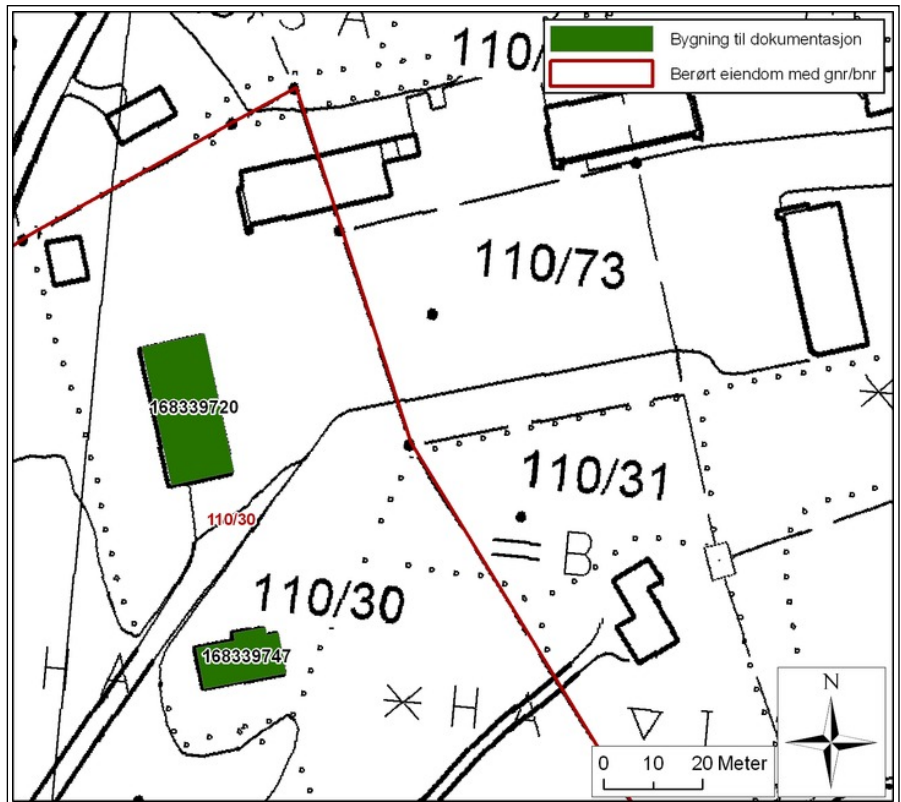

Bygnings- og eiendomsdata

Fylke: Vest-Agder
 Kommune: 1001/Kristiansand
 Opprinnelig funksjon: Fjernhjelpseir
 Nåværende funksjon: Sivilforsvarsleir
 Foreslått vernekategori: Skal dokumenteres
 Totalt antall bygg: 9

Situasjonsplan. Dokumentasjonsobjektene merket med grønt.

Bygningsoversikt, omfang vern

Byggnr	Bygnavn	Oppført	Verneklasse	Omfang	GAB nr	Gnr/Bnr
8208	ADM.BYGG	1953	Skal dokumenteres	Eksteriør/Interiør	168339720	110/72
8204	BOLIG	1953	Skal dokumenteres	Eksteriør/Interiør	168339747	110/72

Vern kompleks

Formål:	Anlegget skal dokumenteres som alternativ til fysisk bevaring. Formålet er å dokumentere administrasjonsbygningen og kvartermesterboligen i Agder sivilforsvarsleir som arkitektur- og kulturhistorisk viktig eksempel på offentlig bygg for beredskapsformål fra en tidlig fase av den kalde krigen. Dokumentasjonen skal ivareta informasjon og kunnskap om anlegget og anleggets bruk i Sivilforsvaret.
Begrunnelse:	Dokumentasjon av anlegget som alternativ til fysisk vern har sin bakgrunn i enighet mellom Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap og Riksantikvaren, jf. referat fra møte 27.10.2009 i koordineringsgruppa Landsverneplan for Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. Administrasjonsbygningen og kvartermesterboligen i Agder sivilforsvarsleir er svært godt bevarte eksempler på bygningstypene som ble bygget av Sivilforsvaret etter sentralt utformete typetegninger. Fjernhjelpseirene ble bygget for å romme de såkalte fjernhjelpkolonnene, Sivilforsvarets strategiske reserve i krigs- og krisetilstand. Leirene spilte en viktig rolle i beredskapsplanleggingen og er ved siden av de såkalte "halvmagasinene" de eneste sivilforsvarsbygninger av betydning som ble bygget opp på bakken under den kalde krigen. Leirene ble bygget med befals- og mannskapsforlegninger, magasinbygg, garasjer samt kvartermesterbolig. Fjernhjelpseire av likende utforming ble bygget en rekke steder i eller i tilknytning til større byer i 1950-årene. De to bygningene har i eksteriør og interiør gjennomgående svært høy grad av opprinnelighet i helhet og detaljer, og gir et svært representativt bilde av anleggstypen.
Omfang:	For de to bygningenes skal det utarbeides dokumentasjon som alternativ til fysisk bevaring. Dokumentasjonen skal bestå av innsamling og systematisering av arkivmateriale, informasjon og kunnskap om anlegget, foruten anleggets bruk, utvikling og organisatoriske tilknytning til sektoren, og skal arkiveres hos forvaltende sektor og Riksantikvaren.

Beskrivelse kulturmiljø

Leiren ble anlagt i daværende Tveit kommune i dagens Kristiansand, i et åpent skog- og åkerlandskap med spredt bebyggelse ved Topdalselven og rv. 41 (Telemarksveien) ca. 5 km nordøst for Kjevik flyplass og 17 km fra Kristiansand sentrum. Leiren omfatter et areal på ca. 40 mål. Bygningsmassen er totalt på ca. 3500 kvm. Den består av et administrasjonsbygg med spisesal, tre brakker med garasjer og depot, et magasin med undervisningssal i 2. etasje, en bolig samt to boder og et pyroteknisk lager. Leiren har 140 senger og forpleiningskapasitet for ca. 200 personer. Leiren er langt på vei intakt både i struktur, bygningsform og detaljering.

Eiendomshistorikk

Leiren oppført 1952 som ledd i oppbyggingen av såkalte fjernhjelpseire på 1950- og 60-tallet. Som de øvrige leirene var den dengang oppsatt med en såkalt fjernhjelpkolonne, mannskaper som på kort varsel skulle rykke ut ved katastrofetilstander. Hver leir var satt opp med en bemanning som bestod av 3-4 fjernhjelpgrupper, 1-2 ambulansekompanier og 1 forsyningsgruppe. Hensikten med leirene var at de raskt skulle kunne yte bistand til byer som var rammet av luftangrep. Leirene og kolonnene hadde sin bakgrunn i erfaringene fra 2. verdenskrig hvor byer som ble rammet av luftangrep trengte rask bistand. Fjernhjelpkolonnene skulle løse slike oppgaver ved å foreta konsentrerte redningsinnsatser utenfra. De utgjorde således Sivilforsvarets strategiske reserve, forlagt i betryggende avstand fra bymessige krigsmål. Leiren i Tveit var stamkvarter og oppsetningssted for Agder fjernhjelpkolonne fra oppførelsen og frem til beslutningen om avviklingen av fjernhjelpkolonnene i 1993. Etter denne tid har leiren hovedsakelig vært brukt som flyktingemottak for Utlendingsdirektoratet og til undervisning i grunnskolen. Staten ved DSB eier bygg/anlegg og tomt. Jf. 13760 Kristiansand kommune DSB (utomhuselementer).

Verneverdige bygg

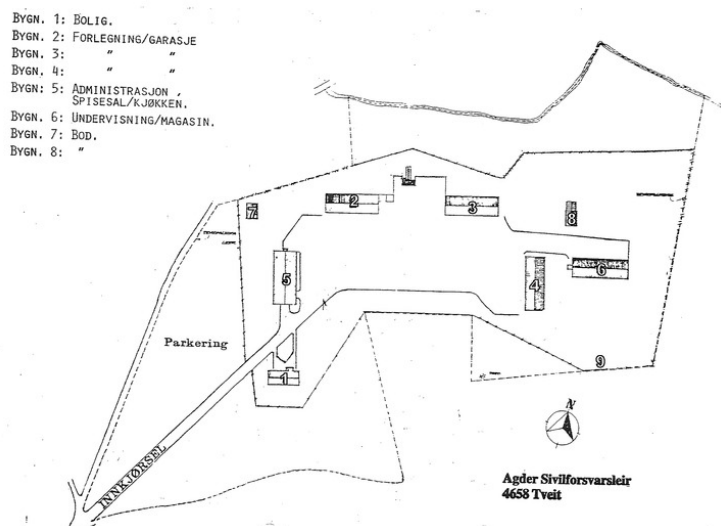
Byggnr: 8204
GAB nr: 168339747
Navn: BOLIG
Oppført: 1953

Byggnr: 8208
GAB nr: 168339720
Navn: ADM.BYGG
Oppført: 1953

Flyfoto Agder SF-leir. Opphavsrett: Hentet fra www.norgebilder.no.

Situasjonskart Agder SF-leir.

Bygningsskjul sett mot V. Foto: Leif Anker.

Leiren sett mot V, med f.v. hhv. bygg 4, 2 og 3. Foto: Leif Anker.

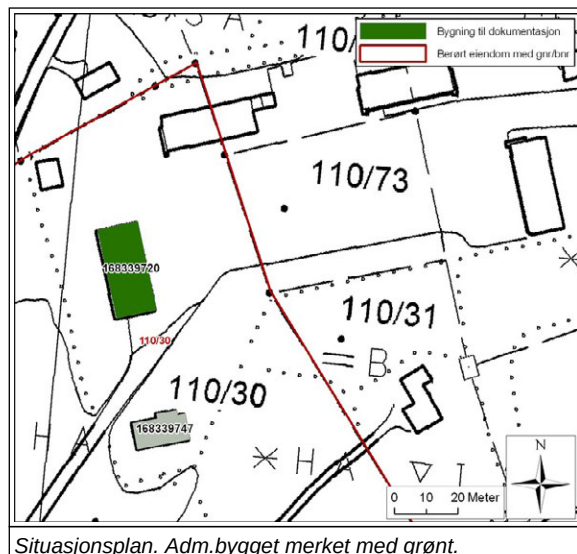
Bygningstiljø sett mot N, med adm.bygg foran og bygg 2 bak. Foto: Leif Anker.

Sett mot NØ: F.h. adm.bygg, bygg 3 og bygg 2. Foto: Leif Anker.

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	DIR. FOR SAMF.SIKKERH. OG BEREDS
GAB nr:	168339720
Gnr/bnr:	110/72
Oppført:	- 1953
Byggherre:	Sivilforsvaret.
Arkitekt:	
Opprinnelig funksjon:	Forsvar
Nåværende funksjon:	Forsvar
Bygningsart:	Internat/forlegning
Regulering:	Uregulert: Vestre del av tomt er markert på reg.kart for reg.planområde KVALE-SOLSLETTA-BUESTAD (Plan-ID 240, 07.06.1972) som parkering. Det er ikke knyttet bestemmelser til området.
Vernestatus:	

Situasjonsplan. Adm.bygget merket med grønt.

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Bygning nr 5. Rektangulær bygningskropp i to etasjer med tegltekkt, slakt valmtak. 1. etasje samt etasjeskille er i betong, 2. etasje har isolerte trevegger med utvendig stående tømmermannspanel. Nyere vippevinduer uten sprosser. Hovedinngang på langvegg har klassiserende dørutstikk med innstøpte "kassetter" i sidevangene. Dørutstikk mot spisesal savner slik detaljering. Hovedinngangsdør kan være opprinnelig. 1. etasje rommer kjøkken, fyrrum, spisesal for mannskaper, vaktrom, toalett og dusjer; 2. etasje befalsmesse, befalsforlegning, kontorer, toaletter og dusj. Rommene i annen etasje er orientert omkring en sentral korridor. Enkelte rom bærer preg av omfattende oppgradering på 70-tallet, mens andre har bevart et distinkt 50-tallspreg. Toalett og dusj installert i forlegningsrommene i 2004.

Sammendrag bygningshistorie

1953: Oppføringsåret
 Tidlig 1980-tall: Utskifting av vinduer og takteking.
 2004: Forlegningsrom utstyres med bad (toalett og dusj).

Vern

Formål:	Bygningen skal dokumenteres som alternativ til fysisk bevaring. Formålet er å dokumentere administrasjonsbygget i Agder sivilforsvarsleir som arkitektur- og kulturhistorisk viktig eksempel på offentlig bygg for beredskapsformål fra en tidlig fase av den kalde krigen. Dokumentasjonen skal ivareta informasjon og kunnskap om anlegget og anleggets bruk i Sivilforsvaret.
Begrunnelse:	Dokumentasjon av anlegget som alternativ til fysisk vern har sin bakgrunn i enighet mellom Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap og Riksantikvaren, jf. referat fra møte 27.10.2009 i koordineringsgruppa Landsverneplan for Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. Bygningen er et svært godt bevart eksempel på kombinasjonsbygninger for administrasjon, kjøkken, messe og befalsforelning. Bygningene er bygget for sivilforsvarsformål etter sentralt utformete typetegninger, med noe variasjoner i interiøret. Administrasjonsbygningene utgjør et sentralt element i sivilforsvarsleirene både funksjonelt og arkitektonisk. Bygningen har et eksteriør og interiør med høy grad av opprinnelighet i helhet og detaljer.
Omfang:	For dette bygget skal det utarbeides dokumentasjon som alternativ til fysisk bevaring. Dokumentasjonen skal bestå av innsamling og systematisering av arkivmateriale, informasjon og kunnskap om anlegget, foruten anleggets bruk, utvikling og organisatoriske tilknytning til sektoren, og skal arkiveres hos forvaltende sektor og Riksantikvaren.

BYGNING 8208 ADM.BYGG

Kompleks 2544 Agder sivlforsvarsleir

Interiør

Interiørnr:

Interiørnavn: Befalsmesse

Beskrivelse: Rommet har opprinnelig panel, men ellers distinkt preg av 70-tallet, med himlingsplater, linoleum, lampetter, kjøkkeninnredning og skinn salongmøbler som klare markører.

Interiørnr:

Interiørnavn: Kontor 2. etg

Beskrivelse: Kontorene har stort sett opprinnelig preg, enkelte med større skapinnredninger.

Interiørnr:

Interiørnavn: Kjøkken

Beskrivelse: Kjøkkenet er oppsatt med noe eldre utstyr, men det meste er skiftet.

Interiørnr:

Interiørnavn: Korridor

Beskrivelse: Sentralkorridor i 2. etasje. Opprinnelige dører og panel.

Interiørnr:

Interiørnavn:

Forlegningsrom

Beskrivelse:

Forlegningsrommene står i det vesentlige uendret siden oppførelsen.

Interiørnr:

Interiørnavn: Spisesal

Beskrivelse: Rom i hele byggets bredde, med egen inngang via vindfang. Linoleumsflisene på gulvet i spisesalen kan være opprinnelige.

Vestfasade. Foto: Leif Anker.

Bygget sett fra N. Foto: Leif Anker.

BYGNING 8208 ADM.BYGG

Kompleks 2544 Agder sivilforsvarsleir

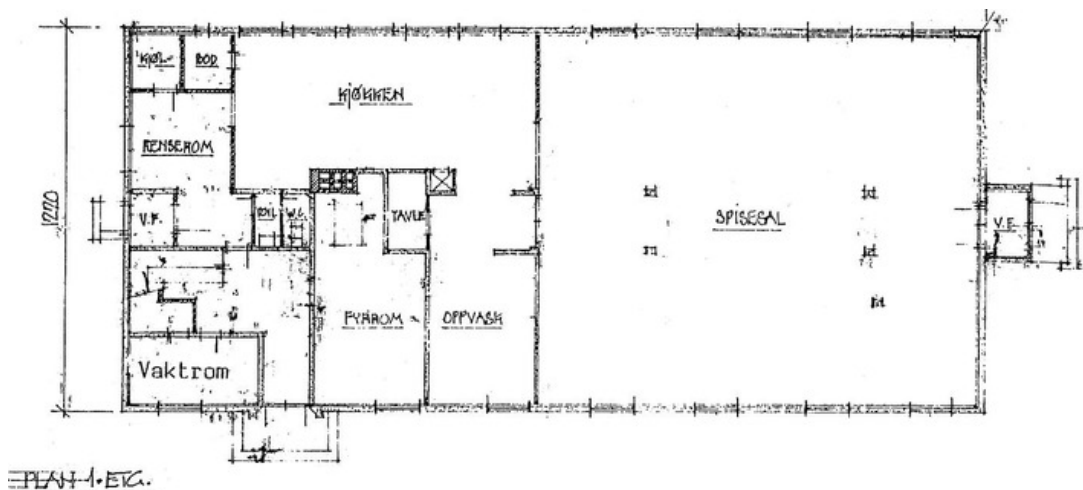
Adm.bygget sett fra NV. Foto: Leif Anker.

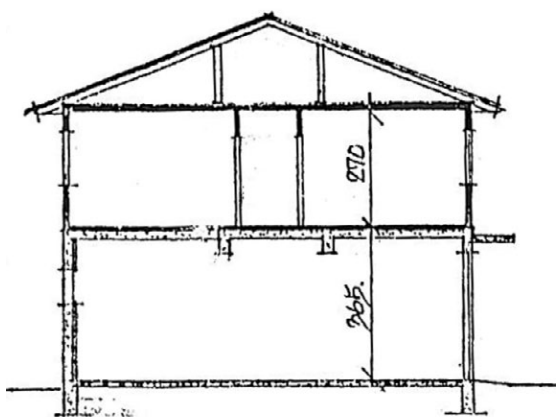
Vindfang mot spisesal. Foto: Leif Anker

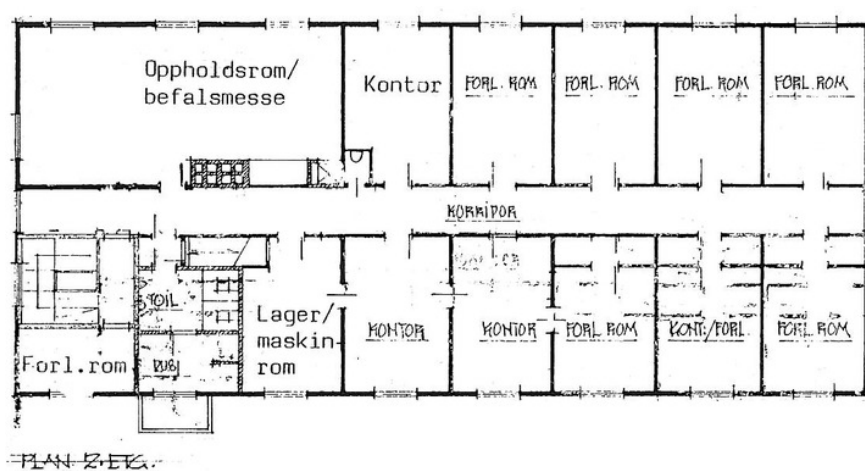
Hovedinngang. Foto: Leif Anker.

Plantegning 1. etasje.

Snittegning.

Plantegning 2. etasje.

Korridor sett fra befalsmesse. Foto: Leif Anker.

Kjøkkenkrok med matheis. Foto: Leif Anker.

Original skapinnredning. Foto: Leif Anker.

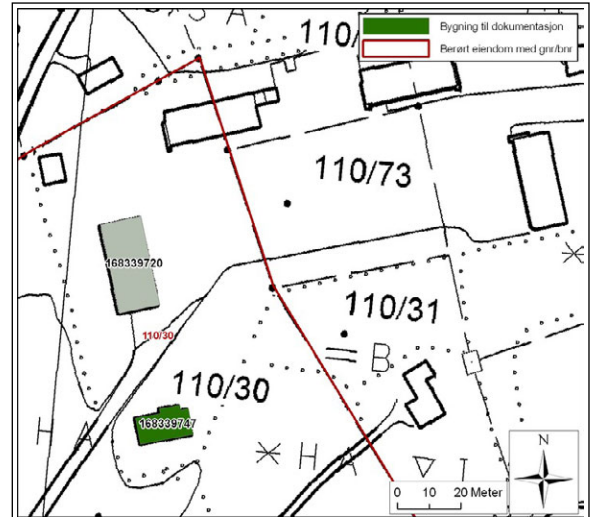
Kontor/forlegningsrom. Foto: Leif Anker.

BYGNING 8204 BOLIG

Kompleks 2544 Agder sivilforsvarsleir

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	DIR. FOR SAMF.SIKKERH. OG BEREDS
GAB nr:	168339747
Gnr/bnr:	110/72
Oppført:	- 1953
Byggherre:	Sivilforsvaret.
Arkitekt:	
Opprinnelig funksjon:	Bolig/bosetning
Nåværende funksjon:	Bolig/bosetning
Bygningsart:	Bolig
Regulering:	Uregulert: Vestre del av tomt er markert på reg.kart for reg.planområde KVALE-SOLSLETTA-BUESTAD (Plan-ID 240, 07.06.1972) som parkering. Det er ikke knyttet bestemmelser til området.
Vernestatus:	

Situasjonsplan. Kv.mesterbolig merket med grønt.

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Rektangulær bygningskropp i tre, 1½ etasje på full støpt kjeller. Sent nyklassisistisk stilpreg. Spisst saltak med trefags oppløst på begge langvegger, teglkledning, støpte piper med platetekking. Stort bislag på nordvestre gavlvegg rommer adkomst hovedetasje og kjeller. Hovedetasje har i tillegg utvendig trappeadkomst med åpent vindfang på samme vegg, hvor det også finnes overdekket kjelleradkomst. Boligen er kledd med stående tømmermannspanel. Sprossefrie termovinduer, opprinnelige kjellervinduer. Eldre, mulig opprinnelige dører med sprosseinndelt vindusfelt. Interiørt varierende grad av opprinnelighet, men flere steder er dører, tapeter og gulvbelegg i behold.

Romfordeling:

Kjeller: boder, badstue og dusj

1. etasje: Forlegningsrom, soverom, sykerom, legekontor og vaktstue.

2. etasje: Bolig inneholdende stue, kjøkken, soverom og bad.

Vern

Formål:	Bygningen skal dokumenteres som alternativ til fysisk bevaring. Formålet er å dokumentere kvartermesterboligens eksteriør og interiør som vesentlig element i Isfjorden leir og som arkitektur- og kulturhistorisk viktig eksempel på offentlig bygg for beredskapsformål fra en tidlig fase av den kalde krigen. Dokumentasjonen skal ivareta informasjon og kunnskap om anlegget og anleggets bruk i Sivilforsvaret.
Begrunnelse:	Bygningen er et typisk eksempel på kvartermesterbolig for sivilforsvarsleir. I tillegg til bolig har bygningen også rommet forlegningsrom for befal, sykerom, legekontor og vaktrom samt badstu/dusjanlegg for mannskapene. De kombinerte funksjonene er karakteristisk og typisk for bygg i sivilforsvarsleirene og er godt synlige i bygningens inngangspartier og planforhold, men uten å bryte med boligpreget. Bygningen er bygget for sivilforsvarsformål etter sentralt utformete typetegninger, med noen variasjoner i interiøret og detaljer. Kvartermesterboligens plassering nær hovedport og i utkant av det sentrale leirområdet er funksjonelt betinget og typisk i leirene. Både funksjonelt og arkitektonisk utgjør bygningen et vesentlig element i det helhetlige bygningsmiljøet i leiren. Bygningen har eksteriør og deler av interiør med høy grad av opprinnelighet i helhet og detaljer.
Omfang:	For bygningen skal det utarbeides dokumentasjon som alternativ til fysisk bevaring. Dokumentasjonen skal bestå av innsamling og systematisering av arkivmateriale, informasjon og kunnskap om anlegget, foruten anleggets bruk, utvikling og organisatoriske tilknytning til sektoren, og skal arkiveres hos forvaltende sektor og Riksantikvaren.

BYGNING 8204 BOLIG

Kompleks 2544 Agder sivilforsvarsleir

Interiør

Interiørnr:
Interiørnavn: Garderobe i
kjeller
Beskrivelse:

Interiørnr:
Interiørnavn: Sykestue
Beskrivelse: Rommet
fremstår relativt uforandret,
med bl.a. opprinnelige
lysarmaturer og brytere.

Interiørnr:
Interiørnavn: Dusj
Beskrivelse:

Interiørnr:
Interiørnavn: Soverom 2.
etg
Beskrivelse: Rommet
fremstår langt på vei
opprinnelig, med bl.a.
opprinnelige lysarmaturer.

Hovedfasade. Foto: Leif Anker.

Havefasade. Foto: Leif Anker.

BYGNING 8204 BOLIG

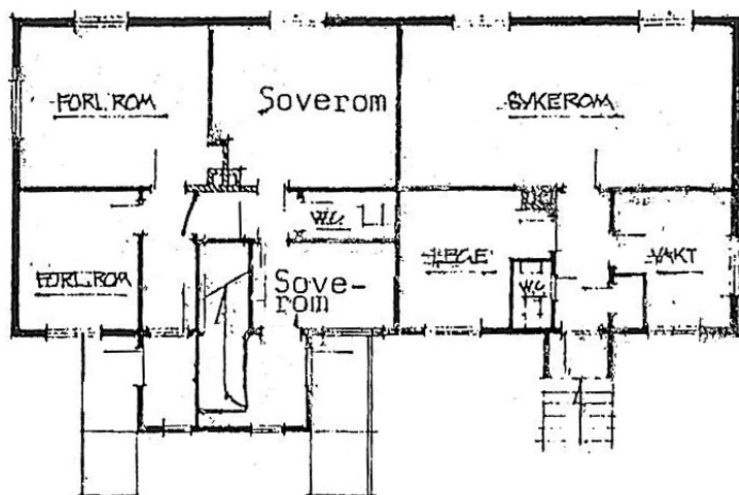
Kompleks 2544 Agder sivilforsvarsleir

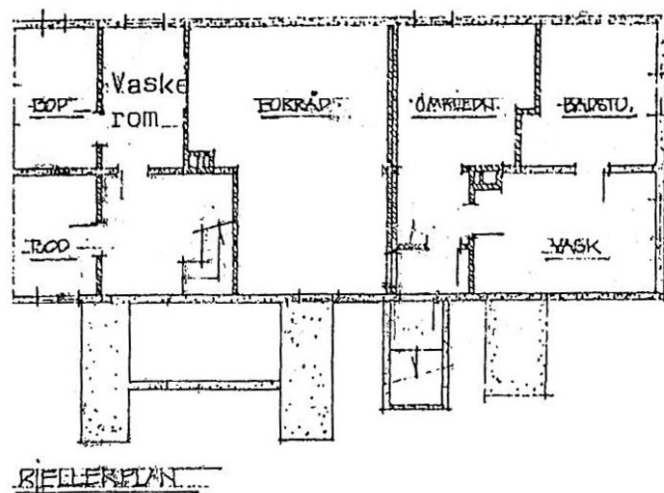
Inngang til sykedel. Foto: Leif Anker.

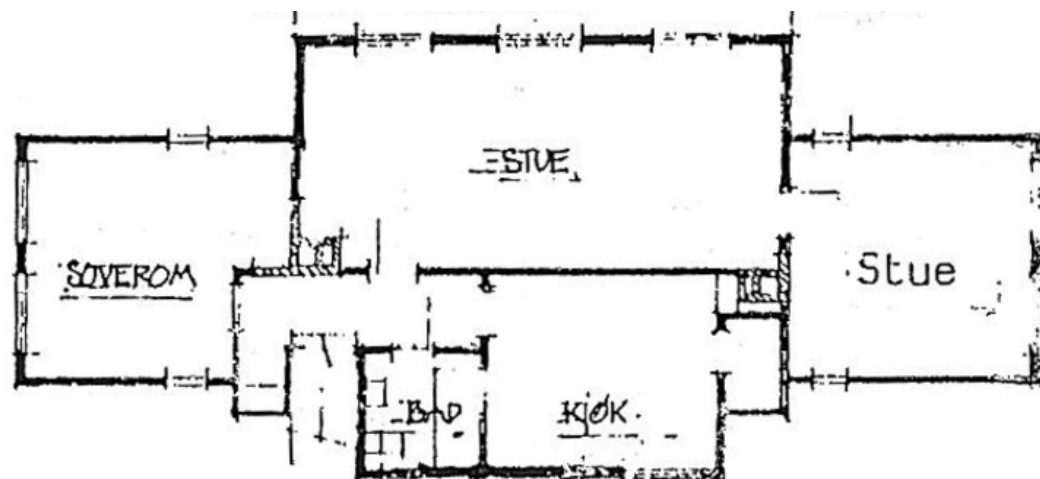
Vindfang mot vakt- og sykeinngang. Foto: Leif Anker.

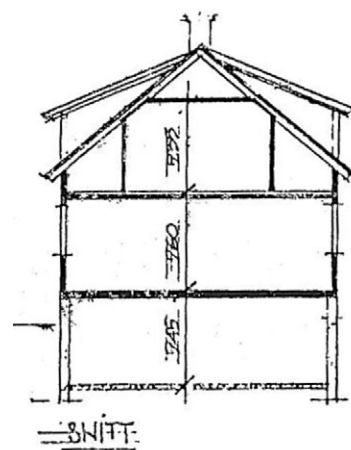
Plantegning 1. etasje, med sykestue og forlegning.

Plantegning kjelleretasje.

Plantegning 2. etasje (boligdelen).

Snittegning.

BYGNING 8204 BOLIG

Kompleks 2544 Agder sivilforsvarsleir

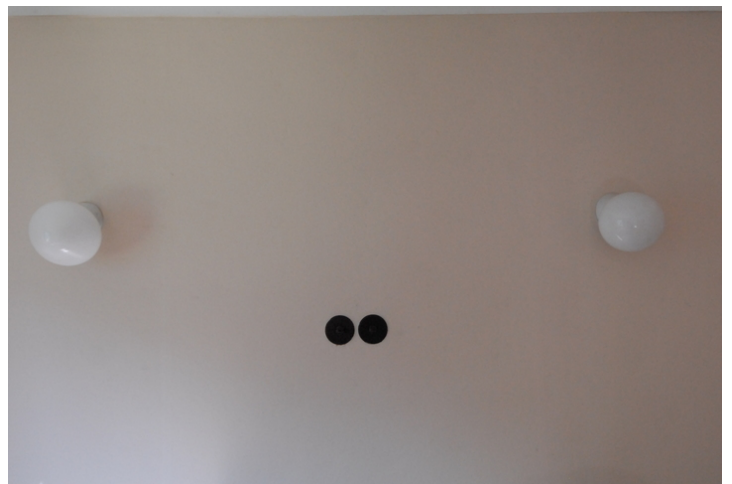
Garderobe kjeller. Foto: Leif Anker.

Mulig opprinnelig dusj. Foto: Leif Anker.

Sykestue. Foto: Leif Anker.

Lampekupler med brytere. Foto: Leif Anker.